

TANTÁRGYI TEMATIKA**Magyar állam- és jogtörténet I.**

Tantárgy neve: Magyar állam- és jogtörténet I.	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT271N1 (nappali) AJJOT271L1, AJJOT 271D1 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. őszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 15 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali/levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET tantárgy célkitűzése a mai magyar állam- és jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. Ennek során a joghallgatók képet kapnak arról, milyen okok miatt és milyen módon formálódott állam- és jogrendünk a polgári átalakulásig, valamint elsajátíthatják a fontosabb szakmai alapfogalmakat. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. Bevezető és alapozó karaktere miatt tekintettel kell lennünk a hallgatóink elvárható ismeretszintjére és a felsőbb éveken oktatott tételes tárgyak igényeire. A levelező tananyag összeállításánál figyelemmel voltunk az első évfolyamon oktatott más tantárgyak tematikájára is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T2, T5, T7, T10, T12, T16, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K10, K14, K19, K26 <i>attitűd:</i> A1, A2, A4, A5, A6, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4, F5</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>I. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése Az államalapítás. A király és a királyi tanács az Árpádok korában. A király jogállása 1301-1848. 2. A trónbetöltési elvek változásai; hatáskörei, a király helyettesítése (a kormányzó és a nádor) Az országos méltóságok vegyesházi királyaink idején. 3. A rendiség kialakulása Magyarországon. Az 1222. évi világi Aranybulla. Az ellenállási záradék és a nemesi jogok későbbi biztosítékai. A rendi alkotmány létrejötte. Az országgyűlés kialakulása, szervezete és működése a rendi korban. 4. Helyi közigazgatási szervezet jellemzői 1848-ig. (A királyi vármegye és a nemesi vármegye. A városok jogállása a rendi korban) <p>II. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Bírósági szervezet fejlődése Magyarországon az államalapítástól 1848-ig. 6. Az állam- és jogfejlődés jellegzetességei az 1848/1849-es forradalom- és szabadságharc idején. Az államfői hatalom gyakorlása 1848/49 7. A neoabszolutizmus időszakának „alkotmányos” berendezkedése. 8. A választójog fejlődése 1848-1946 9. A Pragmatica Sanctio és az osztrák-magyar kiegyezés közjogi alapjai 1867:XII. tc. A hor- 	

vát-magyar államjogi kapcsolat 1868 és 1918 között. 1868:XXX. tc. Az államfői hatalom gyakorlása 1867-1918

III. Konzultáció

10. Az országgyűlés 1848/1849, 1867-1918 (szervezete, működése, hatásköre). A nemzetgyűlés 1920-1926. Az 1926-os felsőházi reform
11. A helyi önkormányzatok a polgári korban (Általános jellemzők. A vármegye, a törvényhatósági joggal felruházott városok; Budapest székesfőváros. A községek)
12. Az igazságszolgáltatás rendszere a polgári korban (Rendes és különbíróóságok; Az igazságszolgáltatás egyéb szervei)

IV. Konzultáció

13. Az 1918/1919-es forradalmak államszervezeti sajátosságai. A trianoni békeszerződés. Az alkotmányosság helyreállítása (1920) és a kormányzó jogállása.
14. A köztársasági elnök 1946-1949-ben. A kormány jogállása (a kormányalakítás szabályai, a miniszteri felelősség, a kormány hatásköre és a kivételes hatalom). A „szocialista” időszak államszervezeti jellegzettségei.
15. Félélvzárás

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek, amelynek értékelése ötfokozatú jeggyel történik.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk.

A vizsga a tankönyv tételeiből és az előadások anyagából lesz.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai: 0-50%: elégtelen (1); 51-60% elégséges (2); 61-70%: közepes (3); 71-80%: jó (4); 81-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

Kötelező irodalom:

1. **Magyar alkotmánytörténet** (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. [a tételsorban At. rövidítéssel]
2. **Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet** Osiris Kiadó, Budapest 2000.
3. **Werbóczy István: Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae**, M.Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.

Ajánlott irodalom:

1. **József Ruszoly: Beiträge zur neueren Verfassungsgeschichte (Ungarn und Europa). Ungarische Rechtshistoriker.** (Herausgegeben von Barna Mezey) Gondolat Kiadó. Budapest, 2009.
2. **Magyar állam- és jogtörténet forrásai** (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
3. **Csizmadia-Kovács-Asztalos: Magyar állam- és jogtörténet** Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.